

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Ivstitia Et Contractibvs

Vindalium, 1646

Sect. III. De subiecto Domini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38850

tum quia dici potest, eum illa acquirere per propriam industriam seu cooperationem: tum quia nulli homini facit iniuriam, etsi eiusmodi bonis malè utatur, eorumque per peccatum mortale iacturam faciat.

SECTIO III.

De subiecto dominij.

CONCLUSIO VNICA.

SOla, & omnis substantia intellectualis est capax dominij.) Prior pars caret difficultate, quia per dominium non intelligitur quælibet facultas ad rem quamlibet, ut malè quidam olim dixerunt: sic enim sol diceretur habere dominium in lucem, & ignis in calorem quem producit, quod ridiculum est. Sumatur ergo dominium pro potestate liberè utendi re aliqua, quomodo est opus rationis, & voluntatis, adeoque non nisi substantiæ spirituali competere potest.

Posterior pars declaratur: nam imprimis Deus habet absolutum dominium in res omnes creatas, de quibus proinde pro arbitrio disponere potest citra cuius-

quam iniuriam : Angeli etiam habent dominium in suos actus, quia cum libertate præditi sint, possunt eos elicere, vel non elicere : non tamen propriè habent dominium rerum corporearum, quia non possunt de iis disponere ad arbitrium, sed iuxta præscriptum Dei, cuius sunt ministri: homines verò non modo habent dominium in proprios actus liberos, sed etiam in plerasque res externas, de quibus possunt ad libitum disponere; quamuis eorum dominium diuino sit subordinatum, & ab eo essentialiter dependens.

Deinde infantes ex probabiliore sententia, sunt capaces dominij rerum externarum, vt patet ex verbis illis Apostoli ad Gal. 4. Quanto tempore hæres paruulus est, nihil differt, à seruo, cum sit dominus omnium. Et ratio est, quia dominium eiusmodi rerum non fundatur in actuali usu rationis, quia alioqui adulti quamdiu dormiunt, vel ebrij sunt, nullius rei dominium haberent, sed in natura rationali, libertate in actu primo prædita, qualis est in infantibus, & amentibus: quare illi capaces sunt dominij, si aliunde sufficiens sit titulus. Qui tamen in perpetuam incidit dementiam, eo ipso videtur excidere à dominio iurisdictionis, vt probabiliter aduertunt aliqui.

Præterea iure Cæsareo introductum est, ut Filij familias nondum emancipati habeant dominium quorundam bonorum, nempe Castrensiū, quasi Castrensiū, & Aduentitiorum. Cum eo tamen discrimine, quòd bonorum primi, & secundi generis habent dominium, & vsum fructum; bonorum autem tertij generis habent tantum dominium directum, seu proprietatem, cum vsus fructus apud patrem maneat, nisi ipse pater vsum fructum filio condonet, vel aliquid detur filio ea lege, ut parens vsum fructum non habeat, vel tantum detur filio vsus fructus rei, non autem dominium illius; quia non constituitur vsus fructus supra vsum fructum.

Rursus iuxta leges civiles serui, seu mancipia non habent proprie ullius rei externæ dominium; quia quicquid acquirunt, domino acquirere dicuntur. Verum hoc intelligi solet de iis tantum, quæ acquirunt seruus, ut seruus est, seu iis ministeriis quæ titulo seruitutis domino suo debet. Vnde iuxta hanc limitationem, potest seruus habere dominium eorum bonorum, quæ Dominus in eum transfert, aut quæ ei dantur ab alio ea conditione, ut ad ipsum, non ad dominum pertineant. Item eorum

DE IVSTITIA. CAP. III. 37

quæ arte aliqua, aut propria pecunia lucratur, sine domini iniuria, id est post exhibita omnia obsequia, quæ illi debet.

Tandem, quòd homo rerum, quas iustè possidet, dominum non amittat, etsi in peccatum mortale labatur, definitum fuit in Concilio Constantiensi contra Vuicleffum, & Ioannem Hus qui sequuti Armacanum docebant, verum dominium fundari in gratia & charitate, adeoque nullum esse dominum civilem, nullum Prælatum, nullum Episcopum, dum est in peccato mortali. Idem colligitur ex scriptura: nam Cyrus, Nabuchodonosor, & alij non modo peccatores, sed etiam infideles, habuerunt dominium iurisdictionis, & proprietatis, etiam ex consensu Dei. Et Christus Matth. 22. Reddite, inquit, quæ sunt Cæsaris, Cæsari, quibus verbis continetur præceptum soluendi tributa Principibus, etiam à gratia, & fide alienis; cum tunc temporis Imperatores essent infideles.

Ratio idipsum ostendit, quia si dominium fundaretur in gratia, sequeretur maxima in rebus humanis perturbatio: Cum enim incertum sit, an quis habeat gratiam, nemo posset probare coram iudice, se alicuius rei dominium habere, aut

rem aliquam tanquam suam tuta conscientia retinere. Dareturque hominibus occasio, Principibus tributa denegandi, & aliorum bona inuadendi; quia facile quisque sibi persuadere posset alios à gratia sanctificante excidisse, & in peccato mortali versari.

SECTIO IV.

De modo acquirendi dominium.

CONCLUSIO I.

Modus seu titulus legitimus acquirendi dominium rei, quæ nullum habet dominum, est per occupationem, qua aliquid fit primò occupantis.) Antequam hoc explicem præmoneo, ad acquisitionem dominij requiri titulum, qui aliud nihil est quàm ratio seu causa fundandi dominium; quando dicimus Petrum habere dominium domus, vel equi titulo emptionis, &c. quia per emptionem illius dominium legitimè comparuit. Verùm plerumque præter titulum, ipsius rei traditio seu apprehensio requiritur, ad acquisitionem dominij. Interdum tamen titulus sufficit, vt in accep-